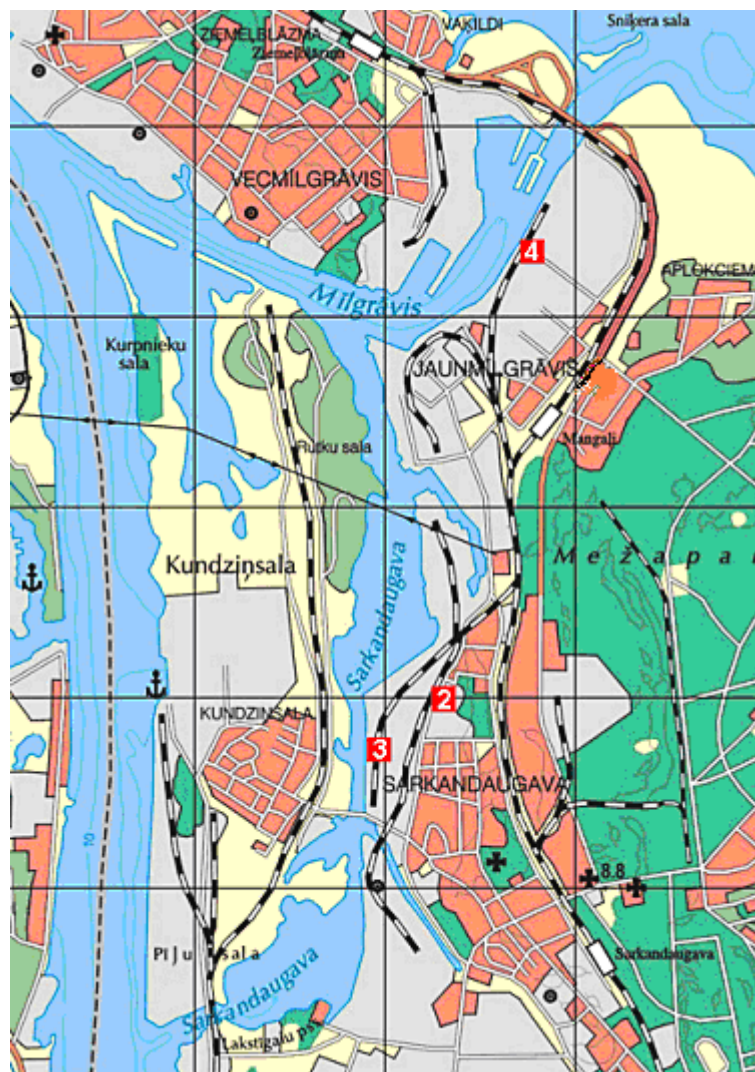

Rīgas Brīvdabas 2010.gada jūlija gaisa kvalitātes mērījumi

Gaisa kvalitātes novērtējums veikts pamatojoties uz trīs DOAS tipa staciju veiktajiem operatīvajiem mērījumu datiem. Izvērtētas tās vielas, kurām noteikti gaisa kvalitātes normatīvi (atbilstoši 2009. gada 03. novembra Ministru Kabineta noteikumiem Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”). Nepārtrauktā režīmā tika mērītas sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda, benzola, toluola, daļiņu PM₁₀ un ozona koncentrācijas. Monitoringa staciju izvietojums dots 1.attēlā

1. attēls. Monitoringa staciju izvietojums Rīgas Brīvdabā.

Apzīmējumi:

2. stacija Tvaika ielā (Tvaika ielā 44);
3. stacija Man-Tess (Tvaika ielā 7);
4. stacija BLB (Ezera ielā 22).

2010. gadam Latvijā noteikti sekojoši gaisa kvalitātes normatīvi (robežlielums un mērķlielums), $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (atbilstoši 2009. gada 03. novembra Ministru Kabineta noteikumiem Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”):

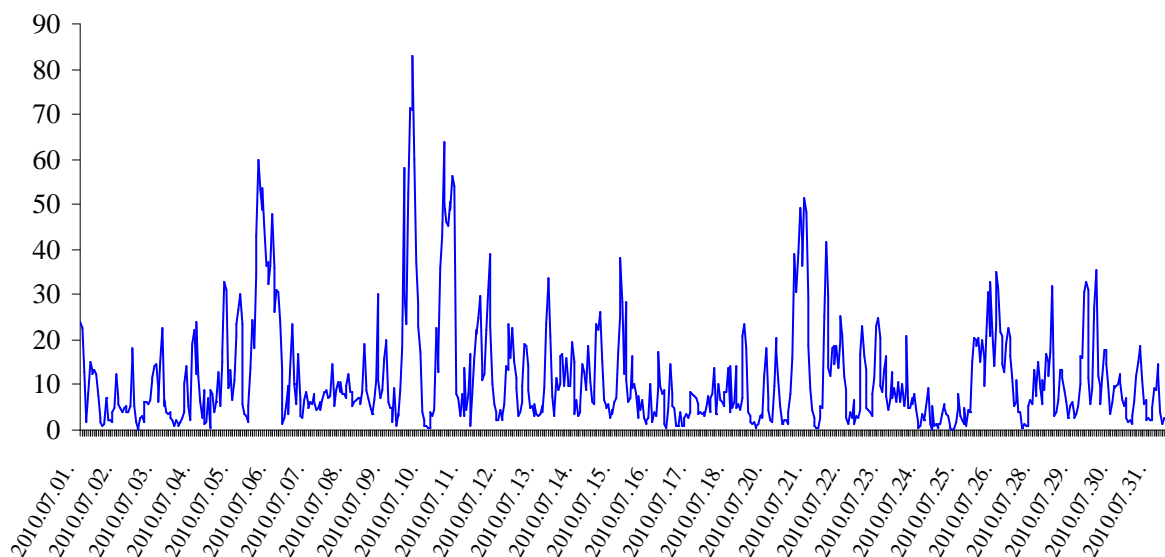
1.tabula

Normatīvs (robežlielums vai mērķlielums / cilvēka veselības aizsardzībai, $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Slāpekļa dioksīds NO_2	Sēra dioksīds SO_2	Ozons O_3	Benzols	Daļiņas PM_{10}	Toluols
1 stundas	200	350	180	-		-
8 stundu	-	-	120	-		-
24 stundu	-	125	-	-	50	-
1 nedēļas	-	-	-	-		260
Gada	40	-	-	5	40	-

Slāpekļa dioksīda novērojumu rezultāti.

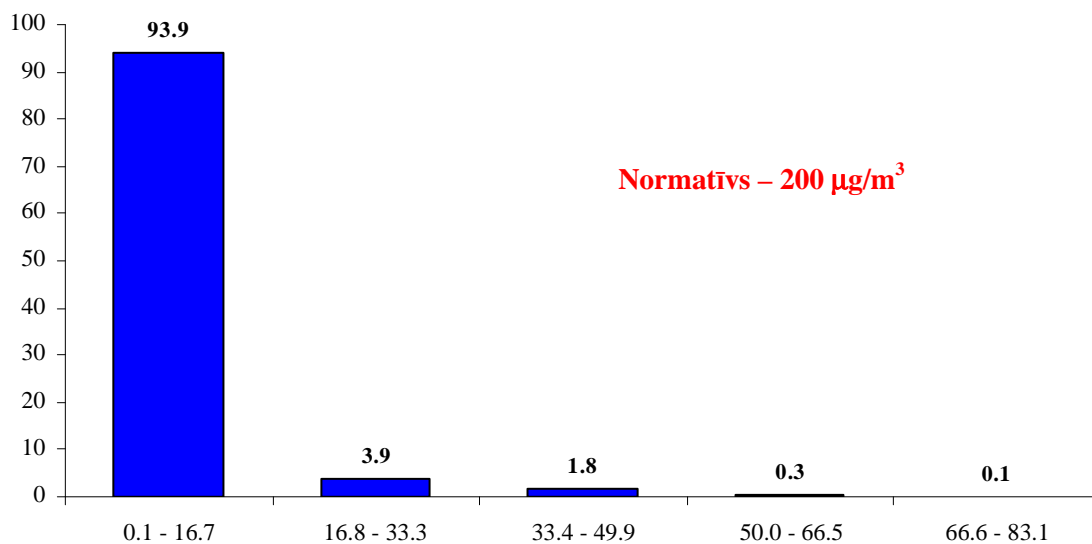
Augstākās maksimālās stundas koncentrācijas konstatētas stacijā Man-Tess ($83.1 \mu\text{g}/\text{m}^3$) 2010. gada 10. jūlijā plkst. 04⁰⁰. Mērījumu rezultāti visa mēneša garumā doti 2.attēlā.

**Slāpekļa dioksīda stundas koncentrācijas
(2010. gada 1.jūlijs - 31. jūlijs)**

2.attēls. NO_2 stundas koncentrācijas stacijā Man-Tess.

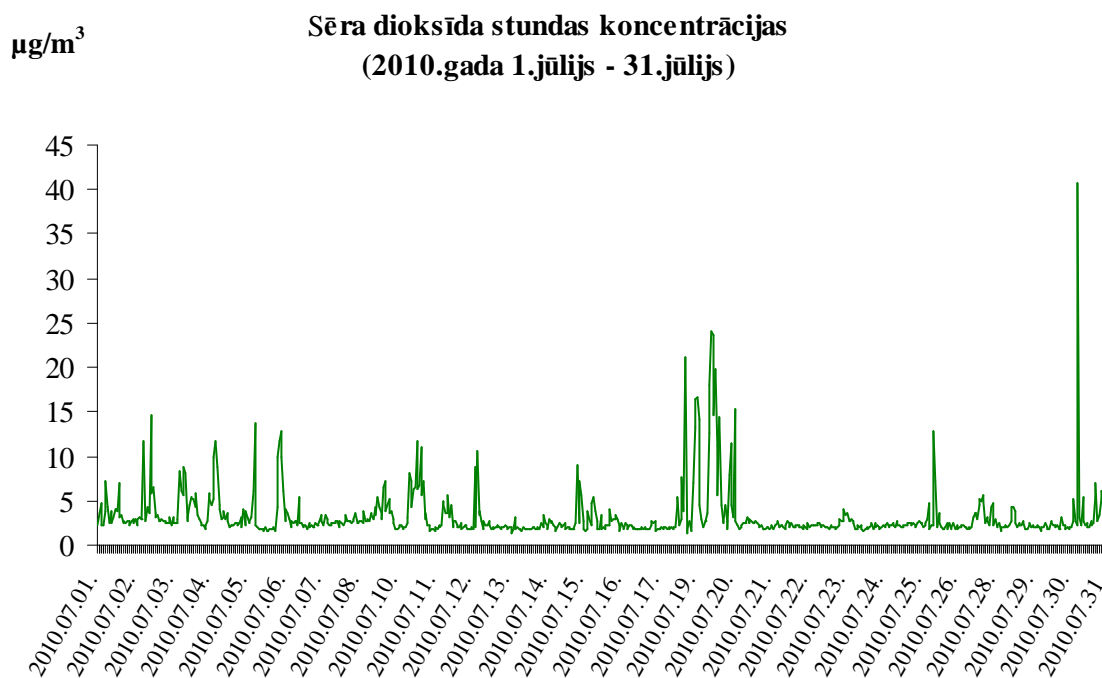
Stundas koncentrāciju sadalījums stacijā Man-Tess dots 3.attēlā.

3. attēls. NO₂ stundas koncentrāciju (µg/m³) sadalījums stacijā Man-Tess.

Sēra dioksīda novērojumu rezultāti.

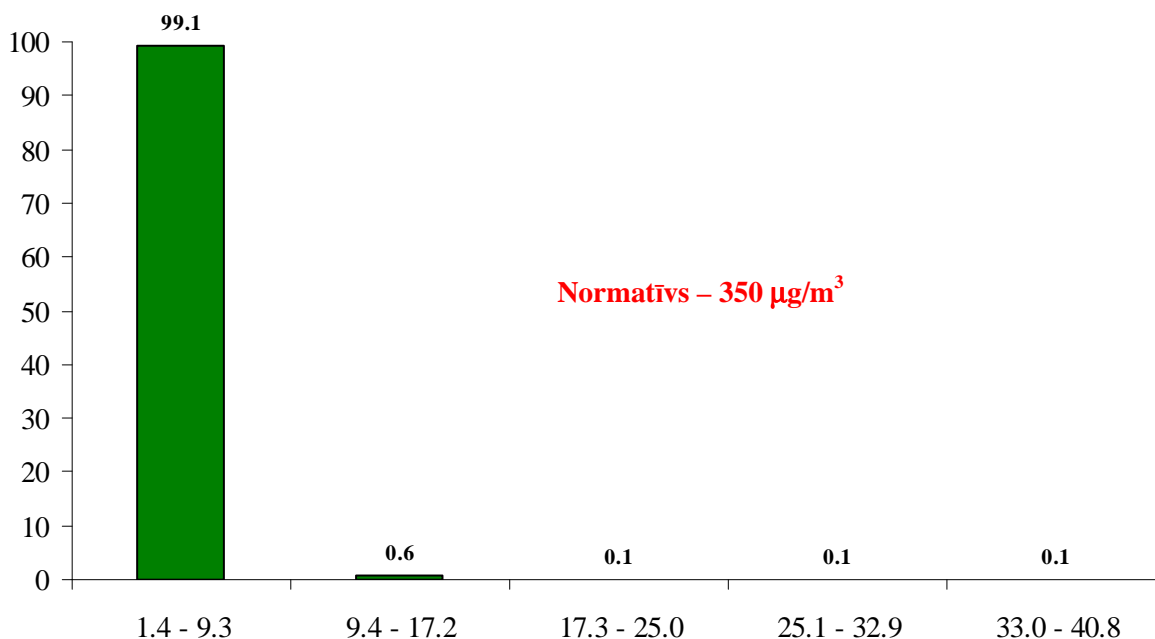
Augstākā sēra dioksīda maksimālā stundas koncentrācija (40.8 µg/m³) konstatēta stacijā BLB 2010. gada 30. jūlijā plkst. 12⁰⁰ (4.attēls).

4.attēls. SO₂ stundas koncentrācijas stacijā BLB.

Augstākā diennakts sēra dioksīda koncentrācija ($9.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$) novērota stacijā BLB 2010. gada 19. jūlijā.

Stundas koncentrāciju sadalījums monitoringa stacijā BLB dots 5. attēlā.

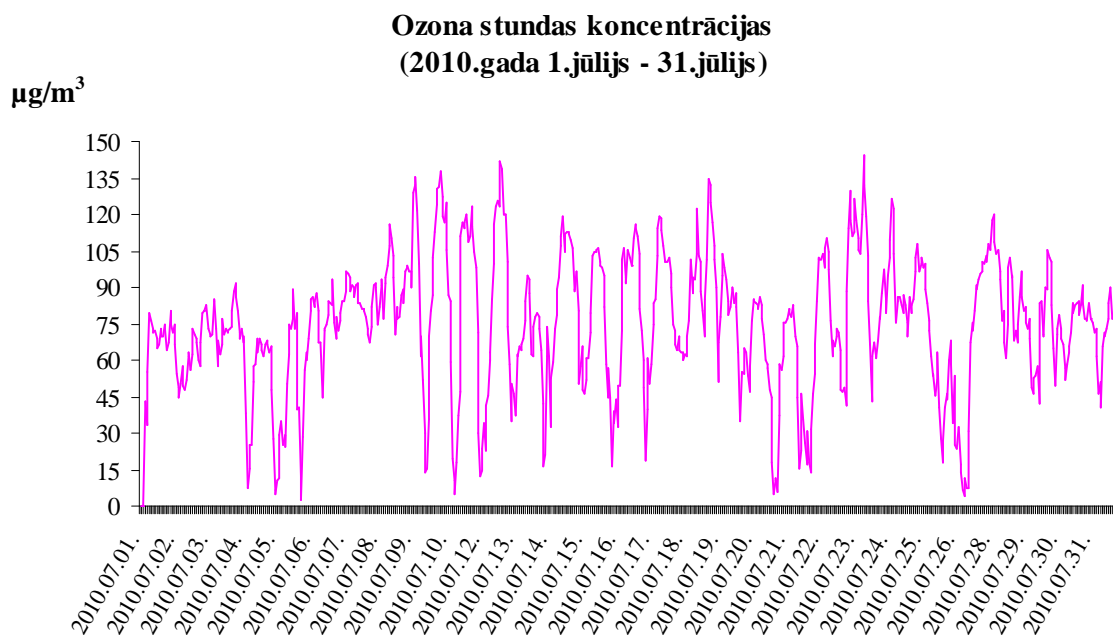
5. attēls. SO_2 stundas koncentrāciju ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) sadalījums stacijā BLB.

Ozona novērojumu rezultāti.

Augstākā ozona 8 stundu koncentrācija ($126.6 \mu\text{g}/\text{m}^3$) konstatēta novērojumu stacijā Man-Tess 2010. gada 12. jūlijā plkst.12⁰⁰.

Ozonam 2010. gada jūlijā novēroti divi cilvēka veselības aizsardzības (stacijā Man-Tess) maksimālās astoņu stundu vidējās diennakts vērtības pārsniegšanas gadījumi. Atbilstoši LR likumdošanai, normatīva pārsniegšana ir pieļaujama 25 dienas kalendāra gadā vidēji triju gadu periodā, tātad maksimālā astoņu stundu vidējā diennakts vērtība šajā gadā nav pārsniegta.

Augstākā ozona maksimālā stundas koncentrācija ($144.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$) konstatēta novērojumu stacijā Man-Tess 2010. gada 23. jūlijā plkst. 21⁰⁰. Stundas koncentrāciju izmaiņas dotas 6.attēlā.

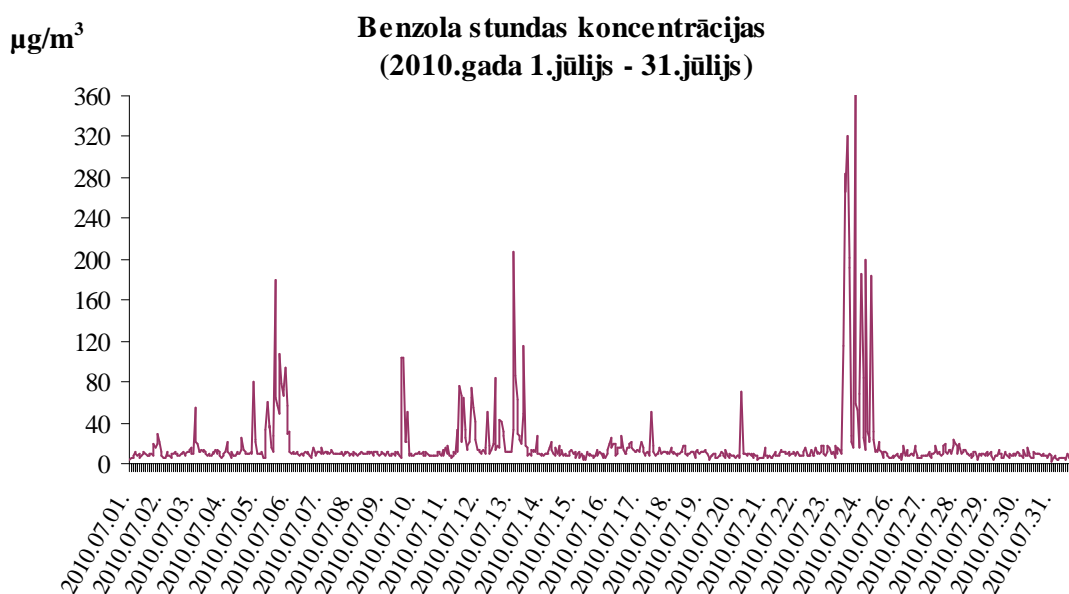

6. attēls. Ozona stundas koncentrācijas ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) stacijā Man-Tess.

Benzola novērojumu rezultāti.

Apkopojot mērījumu rezultātus, konstatēts, ka augstākā benzola koncentrācija novērota stacijā Man-Tess – $17.4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (mēneša vidējā koncentrācija). Benzolam ir noteikts tikai gada normatīvs ($5 \mu\text{g}/\text{m}^3$) un mēneša vidējas koncentrācijas atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem mēneša griezumā iespējams noteikt tikai orientējoši.

Benzola maksimālā stundas koncentrācija ($342.3 \mu\text{g}/\text{m}^3$) konstatēta stacijā Man-Tess 2010. gada 24. jūlijā plkst. 18⁰⁰ (7. attēls).

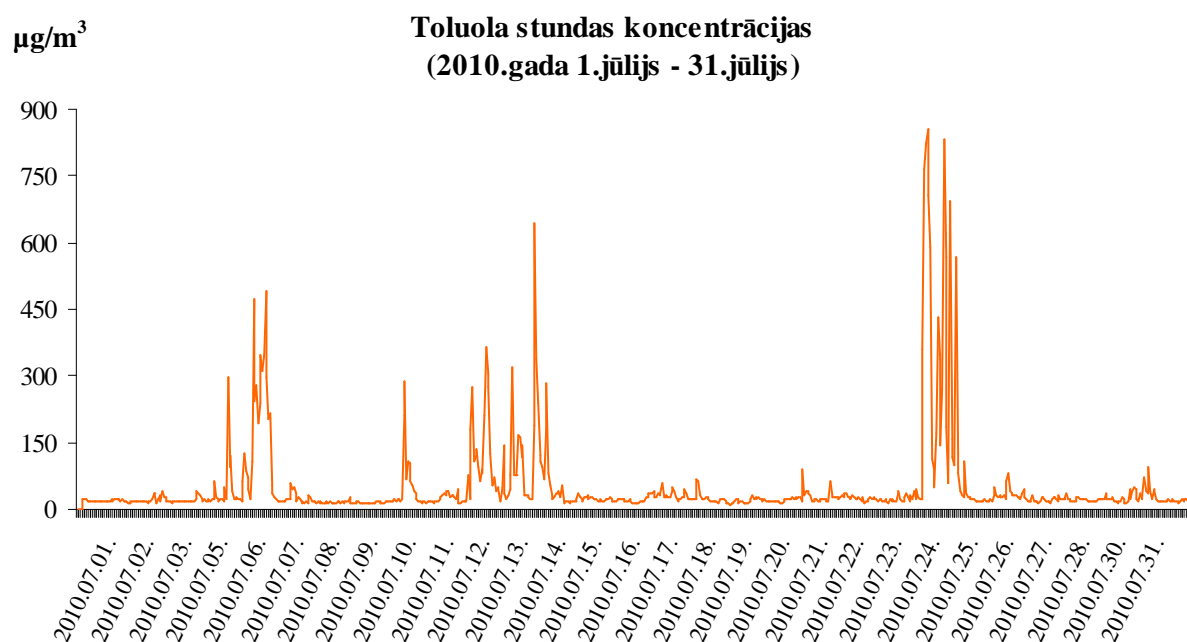

7.attēls. Benzola stundas koncentrācijas stacijā Man-Tess.

Toluola novērojumu rezultāti.

Augstākās toluola maksimālās stundas koncentrācijas ($855.8 \mu\text{g}/\text{m}^3$) konstatētas stacijā Man-Tess 2010. gada 27. jūlijā plkst. 12⁰⁰ (8. attēls).

Augstākā toluola nedēļas vidējā koncentrācija – $44.0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ konstatēta stacijā Man-Tess. Noteiktais mērķlielums - $260 \mu\text{g}/\text{m}^3$ netika pārsniegts.

8.attēls. Toluola stundas koncentrācijas stacijā Man-Tess.

Putekļu PM₁₀ novērojumu rezultāti.

Stacijā Man-Tess veikti daļiņu PM₁₀ koncentrāciju mērījumi. Augstākā maksimālā diennakts koncentrācija (stacijā Man-Tess – $41.1 \mu\text{g}/\text{m}^3$) konstatēta 2010. gada 11. jūlijā. Daļiņām PM₁₀ 2010. gada jūlijā nav novēroti diennakts normatīva pārsniegšanas gadījumi. Atbilstoši LR likumdošanai, normatīva pārsniegšana ir pieļaujama 35 reizes gadā, tātad diennakts gaisa kvalitātes normatīvs šajā gadā nav pārsniegts.

Rezultātu kopsavilkums dots 2. tabulā.

Rīgas Brīvostas 2010. gada jūlija gaisa kvalitātes rādītāji

2.tabula

Novērojumu stacija	Sēra dioksīda		Slāpekļa dioksīda 1 stundas koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ozona 1 stundas koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ozona 8* stundas koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Toluola nedēļas vidējā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	PM ₁₀ 24 stundu koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	1 stundas koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	24 stundu koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$					
Man-Tess – LVĢMA	33.1	9.0	83.1	144.4	126.6	44.0	41.1
BLB – LVĢMA	40.8	9.5	79.8	105.4	89.6	6.4	-
Tvaika iela – Rīgas Dome	**	**	**	**	**	**	-
Robežlielums (R), informēšanas rādītājs (IR) vai mērķlielums (M) cilvēka veselības aizsardzībai	R_h=350	R_d=125	R_h=200	IR=180	M_d=120	M=260	R_d=50

*- ozona 8 stundu koncentrāciju aprēķināšana notiek tikai vasarā (no aprīļa līdz septembrim);

**- tehnisku iemeslu dēļ novērojumi netika veikti.

Secinājums.

Nevienai no vielām, kurām noteikti gaisa kvalitātes normatīvi (atbilstoši 2009. gada 03. novembra MK noteikumiem Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”), pārsniegumi nav konstatēti.

Daļiņām PM_{10} 2010. gada jūlijā nav reģistrēti diennakts normatīva pārsniegšanas gadījumi. Atbilstoši LR likumdošanai PM_{10} diennakts normatīva pārsniegšana ir pieļaujama 35 reizes gadā. Pēc novērojumu rezultātiem, PM_{10} diennakts normatīvs 2010. gadā kopumā ticis pārsniegts 12 reizes (stacijā Man-Tess), līdz ar to gaisa kvalitāte atbilst LR likumdošanā noteiktajām prasībām.